

ЭКАСУПРАЦОЎНІЦТВА. МІНСК – РАЗАНЬ

Александрына ПАРШЫНА

Фота Анатоля ДРЫБАСА, з архіва цэнтра

Пытанні аховы навакольнага асяроддзя, якія стаяць сёння перад нашай краінай, патрабуюць кансалідацыі намаганняў па экалагічнай асвеце насельніцтва, развіццю экалагічнага турызму, падтрымцы грамадскіх экалагічных ініцыятыў. Значную ролю ў гэтым адыгрывае Рэспубліканскі цэнтр дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Мінпрыроды, які ўжо некалькі год актыўна супрацоўнічае з Расійскім экалагічным таварыствам.

Амаль тры гады таму, улетку 2021 года, Рэспубліканскі цэнтр дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Мінпрыроды (Вучэбны цэнтр) наведала дэлегацыя агульнарасійскай грамадскай арганізацыі па ахове і абароне прыродных рэсурсаў «Расійскае экалагічнае таварыства» (РЭТ). Падчас візіту быў падпісаны Пратакол аб намерах супрацоўніцтва ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў. Дакумент накіраваны на павышэнне эфектыўнасці сумеснай дзейнасці па экалагічнай асвеце насельніцтва, рэалізацыі праграм узаемадзейня на прыгранічных асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях (ААПТ) і трансгранічных водных аб'ектах, па папулярызацыі і развіццю экалагічнага турызму, інстытута грамадскіх экалагаў.

Першы, у рамках супрацоўніцтва, круглы стол з міжнародным удзелам адбыўся ў снежні 2021 года. Абмеркаваць тэму «Экалагічная адукацыя: вопыт краін блізкага замежжа, праблемы і перспектывы» сабраліся прадстаўнікі Мінскага гарадскога і абласнога камітэтаў прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарова БДУ (МДЭІ імя Сахарова), Інстытута эксперыментальнай батанікі імя В. Ф. Купрэвіча, Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і інш. З расійскага боку прысутнічала кіраўнік Разанскага рэгіянальнага аддзялення РЭТ Віялета Чорная. Суразмоўцы выразілі гатоўнасць да далейшага плённага і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і экалагічнай асвеце насельніцтва.

Сустрэча атрымала вялікі рэзананс, таму ў маі 2022 года адбылося яшчэ адно мерапрыемства, на гэты раз пад эгідай РЭТ. Значнае месца дыскусіі займалі пытанні ўдзелу Вучэбнага цэнтра ў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Экалагічная бяспека рэгіёнаў Расіі: экалага-прававыя і эканамічныя аспекты ва ўмовах новай рэальнасці», IX Форуме рэгіёнаў Беларусі і Расіі, III Разанскім экалагічным форуме «Здравае навакольнае асяроддзе – бяспека рэгіёнаў».

Праз год да супрацоўніцтва Вучэбнага цэнтра і РЭТ далучыліся Рэспубліканскі ландшафтны заказнік «Налібоцкі» і Палескі дзяржаўны радыяцыйна-экалагічны запаведнік. У рамках круглага стала «Экалагічны турызм: тэорыя і практыка, навацыі і інавацыі», праведзенага ў гібридным фармаце, былі

закрануты тэмы, звязаныя з зялёнай дыпламатыяй і экалагізацыяй сферы турызму, прэзентаваны новыя падыходы да яго арганізацыі на ААПТ. Таксама была абмеркавана рэалізацыя праекта «Развіццё экалагічнага турызму для садзейнічання зялёнаму пераходу да інклюзіўнага і ўстойлівага росту экатурызму».

Сёлетняя сустрэча, што адбылася напрыканцы мая, была прысвечана тэме «Напрамкі супрацоўніцтва Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь і Расійскага экалагічнага грамадства, Грамадскай палаты Разанскай вобласці: вынікі і перспектывы». На мерапрыемствы прысутнічалі эксперт Асацыяцыі ўнутранага і ўязнога турызму і РЭТ, старшыня Камісіі па экалогіі, ахове навакольнага асяроддзя і прыродакарыстанні Грамадскай палаты Разанскай вобласці Віялета Чорная, дырэктар экспертнага дэпартаменту РЭТ, намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнага цэнтра кампетэнцый экалагічных рэформ Таццяна Томіна, начальнік упраўлення па экалогіі, гандлі і муніцыпальным кантролі адміністрацыі горада-курорта Есентукі Іна Зякеева, прадстаўнікі Палескага дзяржаўнага радыяцыйна-экалагічнага запаведніка – дырэктар Аляксей Цішкавец і намеснік па навуцы Максім Кудзін, дырэктар Цэнтра навукова-даследчага інстытута комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў (ЦНДІКВВР) Анатоль Сільчанка.

Разглядаліся пытанні павышэння экалагічнай адукацыі насельніцтва, навадзнення парадку на зямлі, ачыткі вадаёмаў. Калегі коратка прадставілі дзейнасць сваіх устаноў, распрацоўкі і дасягненні, у тым ліку ў сферы ўзаемадзеяння з грамадскімі экалагамі. Таццяна Томіна і Іна Зякеева паведамлілі пра падыходы да папулярызацыі экадружалюбнага ладу жыцця сярод насельніцтва, варыянты падтрымкі прыродаахоўных грамадскіх ініцыятыў. Аляксей Цішкавец і Максім Кудзін падзяліліся вынікамі навуковых даследаванняў на базе запаведніка, спецыфікай арганізацыі экатурызму ва ўмовах павышанага радыяцыйнага фону. Вялікую цікавасць з расійскага боку выклікала справаздача Анатоля Сільчанкі аб дзейнасці ЦНДІКВВР, асабліва тэхналогіі ачыткі і рэабілітацыі водных аб'ектаў, навукова-метадычныя асновы ацэнкі рэкрэацыйнага прыроднага патэнцыялу водных аб'ектаў, распрацоўка схем і праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос вадасцёкаў і вадаёмаў.

– Нашы традыцыйныя круглыя сталы спрыяюць шырокаму абмену вопытам і падыходамі да вырашэння розных экалагічных праблем, – адзначыў дырэктар

Вучэбнага цэнтра **Аляксандр БУЛАК**. – Калегі прэзентуюць дзейнасць сваіх устаноў і арганізацый, распрацоўкі і праекты, накіраваныя на паліпшэнне стану навакольнага асяроддзя, пераадоўванне спажывецкіх адносін да прыродных рэсурсаў. Знаёмяцца з дасягненнямі іншых, робяць прапановы і дамаўляюцца аб супрацоўніцтве. Напрыклад, на сустрэчы ў маі Віялета Чорная прапанавала стварыць міжнародную аўтарскую групу сумесна з беларускімі і турэцкімі навукоўцамі, а таксама падрыхтаваць рукапіс калектыўнай манаграфіі «Аднаўленне экалага-рэсурснага патэнцыялу рачных басейнаў і развіццё турызму». З боку Расійскай Федэрацыі ўжо пацвердзілі свой удзел навукоўцы і эксперты Інстытута географіі і Інстытута водных рэсурсаў РАН, Міністэрства аховы здароўя Расіі, Расійскага экалагічнага грамадства. Ад нашай краіны далучаецца ЦНДІКВВР, МДЭІ імя Сахарова, ад Турцыі – універсітэт Мугла, Environmental Problems Research and Application Center.

– Дыскусійныя пляцоўкі на базе Вучэбнага цэнтра разлічаны на практычнае і навуковае замацаванне канцэпцый і рэзалюцый, якія ў далейшым накіроўваюцца ў беларускія і расійскія органы ўлады: Расійскі ўрад, Міністэрства прыродных рэсурсаў і экалогіі Расійскай Федэрацыі, Мінпрыроды Беларусі, – падкрэсліла **Віялета ЧОРНАЯ**.

Колькасць партнёраў Вучэбнага цэнтра паступова павялічваецца. Летась у рамках IX Форума рэгіёнаў Беларусі і Расіі да супрацоўніцтва далучылася Грамадская палата Разанскай вобласці, з якой быў падпісаны адпаведны дакумент. У гэтым годзе падключыліся прадстаўнікі Нацыянальнага цэнтра кампетэнцый экалагічных рэформ, упраўлення па экалогіі, гандлі і муніцыпальным кантролі адміністрацыі горада-курорта Есентукі, ЦНДІКВВР.

– Вучэбны цэнтр праводзіць палітыку адкрытага супрацоўніцтва, – дадае Аляксандр Булак. – Мы гатовы да разгляду і рэалізацыі любых ініцыятыў і сумесных праектаў, звязаных з ахай навакольнага асяроддзя і радыяльнага выкарыстання прыродных рэсурсаў як у рамках падпісаных пагадненняў, так і ў іншых фармацах. ■

